

Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven 2022-2025

© Provincie Noord-Holland
Haarlem, 2021

ENERGIE

Begrippenlijst

Besluit activiteiten leefomgeving

Het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is één van de vier Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB) waaruit de Omgevingswet is opgebouwd. In het Bal staan algemene regels voor activiteiten in de fysieke leefomgeving.

Besluit bouwwerken leefomgeving

Het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) is één van de andere vier Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB) waaruit de Omgevingswet is opgebouwd. Het Bbl bevat regels over bouwwerken.

Energiebesparingsberaad

Het Energiebesparingsberaad is een nieuw bestuurlijk overleg. In dit overleg komen bestuurders van alle gemeenten die het Energiebesparingsakkoord hebben ondertekend één keer per jaar samen om leiding van de gedeputeerde Klimaat & Energie van de provincie Noord-Holland om de voortgang van het Energiebesparingsakkoord te bespreken.

Energieresregistratie- en bewakingssysteem

Een energieresregistratie- en bewakingssysteem (EBS) bestaat uit slimme meters waarmee energieverbruik over de dag gemeten en geanalyseerd wordt. Op basis van deze data kunnen klimaatinstallaties zo efficiënt mogelijk ingesteld kunnen worden met energiebesparing als gevolg.

Energierelevante bedrijven

Met Energierelevante bedrijven worden die bedrijven bedoeld, die wettelijke verplichtingen hebben onder de verschillende energiebesparingswetgeving. Het kan per wet verschillen op welke bedrijven deze van toepassing is en welke bedrijven dus als 'energie relevant' geschouwd kunnen worden. Het gaat hier in ieder geval om middelgrootverbruikers en grootverbruikers van energie. Het gaat expliciet niet om bedrijven die onder EU ETS-vallen.

EU ETS

Het European Union Emissions Trading System (EU ETS) is het Europese systeem voor het verhandelen van CO₂-rechten. Bedrijven die onder het ETS vallen zijn meestal grote, energie-intensieve bedrijven uit de elektriciteitssector, raffinage industrie, chemische industrie en metaalsector. Doordat deze bedrijven onder ETS-vallen mag het bevoegde gezag geen andere besparingseisen opnemen in de vergunning. In Noord-Holland gaat het om ±40 ETS bedrijven.

Grootverbruiker

Een bedrijf met waarvan het gasverbruik meer dan 75.000 m³ aardgasequivalenten en/of het elektriciteitsverbruik meer dan 200.000 kWh is.

Middelgrootverbruiker

Een bedrijf met waarvan het gasverbruik tussen de 25.000-75.000 m³ aardgasequivalenten en/of het elektriciteitsverbruik tussen de 50.000-200.000 kWh ligt.

Monitoringsplan

Het monitoringsplan beschrijft hoe het Voortgangs- en Rapportageteam de voortgang op het Energiebesparingsakkoord bijhoudt en op welke manier hierover wordt gerapporteerd. Het monitoringsplan maakt deel uit van het werkplan.

Stimulerend Energietoezicht

Een manier van toezicht houden op bedrijven waarbij ondernemers ondersteund worden bij het in kaart brengen van energiebesparende maatregelen en het succesvol uitvoeren van deze maatregelen.

Uitvoeringsprogramma

Programma van de omgevingsdiensten waarin jaarlijks wordt vastgelegd welke taken de omgevingsdienst voor een deelnemer (gemeente of provincie) uitvoert.

VTH

Vergunningsverlening, toezicht en handhaving.

Voortgangs- en Rapportageteam

Het Voortgangs- en Rapportageteam bevat vier leden, van elke Noord-Hollandse omgevingsdienst één, onder leiding van de provincie Noord-Holland. Het voortgangs- en rapportageteam is verantwoordelijk voor het bijhouden van de voortgang van het Energiebesparingsakkoord en de rapportages die op basis van deze monitoring gemaakt worden.

Werkplan

Het werkplan maakt de afspraken uit het Energiebesparingsakkoord operationeel voor de taken die bij de omgevingsdiensten belegd zijn. Het werkplan is als bijlage verbonden aan het Energiebesparingsakkoord. De omgevingsdiensten zijn penvoerder van het werkplan.

VOORWOORD

GEDEPUTEERDE STIGTER

Voor u ligt het Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven (hierna Energiebesparingsakkoord). Hiermee willen wij als provincie samen met gemeenten in Noord-Holland middelgrote en grote bedrijven die een wettelijke de plicht hebben om energie te besparen stimuleren om energiebesparende maatregelen te nemen. De verduurzaming van de industrie en dienstensector is een essentiële pijler uit het Klimaatakkoord. Ook zij kunnen immers een belangrijke bijdrage leveren aan de in het Klimaatakkoord vastgelegde afspraak om in 2030 49 procent minder CO₂ uit te stoten dan in 1990.

Dit Energiebesparingsakkoord komt voort uit het besef dat alle energie die we samen kunnen besparen niet opgewekt hoeft te worden. De laatste jaren wordt er dan ook volop ingezet op publieke, private en publiek-private samenwerking om energiebesparing te realiseren. Noord-Holland bruist van de ideeën en neemt haar verantwoordelijk om vergaande klimaatverandering te stoppen. Tegelijkertijd concluderen we dat nog niet overal de basis op orde is en we, ook als overheden, effectiever met elkaar samen kunnen werken om dit voor elkaar te krijgen. Op het gebied van naleving van energiebesparingswetgeving hebben we nog een achterstand goed te maken. In dit akkoord spreken we de ambitie uit om hier werk van te maken.

Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) op de plicht van bedrijven om energie te besparen is een verantwoordelijk van de provincie en gemeenten. Samen houden we hierop toezicht bij meer dan 15.000 bedrijven. We willen dat de manier waarop we vergunningen verlenen, toezichhouden en indien nodig handhaven rechtvaardig en begrijpelijk is voor Noord-Hollandse ondernemers. Met dit akkoord zetten we daarom in op een gelijk speelveld voor de industrie en dienstensector. We willen hen vooral stimuleren om energie te besparen en zullen hen daar via onze toezichtstaak bij helpen. We steken een helpende hand uit om juist nu met energiebesparing aan de slag te gaan.

Deze aanpak vergt een lange adem. Gemeenten en de provincie spreken daarom langdurig samen te gaan werken. In de eerste jaren maken we gezamenlijk onze achterstand goed. Vanuit een sterk fundament kunnen we verder bouwen aan een energieneutraal Noord-Holland.

Edward Stigter

PARTIJEN *

Het college van Burgemeester en wethouders (B&W) van:

De gemeente Amstelveen
De gemeente Aalsmeer
De gemeente Alkmaar
De gemeente Amsterdam
De gemeente Bergen
De gemeente Beverwijk
De gemeente Blaricum
De gemeente Bloemendaal
De gemeente Castricum
De gemeente Den Helder
De gemeente Diemen
De gemeente Dijk en Waard
De gemeente Drechterland
De gemeente Edam-Volendam
De gemeente Enkhuizen
De gemeente Gooise Meren
De gemeente Haarlem
De gemeente Haarlemmermeer
De gemeente Heemskerk
De gemeente Heemstede
De gemeente Heiloo
De gemeente Hilversum
De gemeente Hollands Kroon
De gemeente Hoorn
De gemeente Huizen
De gemeente Koggenland
De gemeente Landsmeer
De gemeente Laren
De gemeente Medemblik
De gemeente Oostzaan
De gemeente Opmeer
De gemeente Ouder-Amstel
De gemeente Purmerend
De gemeente Schagen
De gemeente Stede Broec
De gemeente Texel
De gemeente Uitgeest
De gemeente Uithoorn
De gemeente Velsen
De gemeente Waterland
De gemeente Wijdmeren
De gemeente Wormerland
De gemeente Zaanstad

Het college van Gedeputeerde Staten (GS) van:

De provincie Noord-Holland

* onder voorbehoud van besluitvorming

AANLEIDING

Het Planbureau voor de Leefomgeving heeft berekend dat we in Nederland 15 Petajoule energie kunnen besparen in 2030 als de industrie en dienstensector de gehele hoeveelheid energie bespaart die zij volgens de Wet milieubeheer moeten besparen. Voor Noord-Holland zou dit een besparing van minimaal 2,17 Petajoule opleveren. Dat is het energieverbruik van meer dan 60.000 woningen¹. Dit besparingspotentieel staat gelijk aan de jaarlijkse opbrengst van 800 hectare zonnepanelen op land² of 21 windmolens op zee³.

Het realiseren van energiebesparing in deze sectoren is echter niet vrijblijvend. De Wet milieubeheer kent al sinds 1993 een energiebesparingsplicht maar bij de overheid en ondernemers is energiebesparing al deze jaren geen topprioriteit geweest. Bij ondernemers lag de focus op het primaire productieproces. Maatregelen met of zonder terugverdientijd worden niet genomen en niet gerapporteerd. Overheden hebben zich primair gericht op gevaarlijke stoffen en klassiek milieutoezicht. De controle op de naleving van de energiebesparingswetgeving is tot voor kort dan ook beperkt gebleven. Minder dan de helft van de bedrijven (45%) voldeed in 2020 aan de plicht om informatie over besparingsmaatregelen aan te leveren bij de betreffende omgevingsdienst die daar toezicht op houdt. Gebaseerd op deze informatie is de inschatting dat in Noord-Holland slechts 11% van de bedrijven volledig aan de Energiebesparingsplicht voldeed.

Het interdepartementale beleidsonderzoek (IBO) heeft in 2016 laten zien dat Energiebesparing bij bedrijven de meest kostenefficiënte manier van CO₂-reductie is omdat het maatregelen betreft met een korte terugverdientijd voor ondernemers. Energiebesparing in de industrie en dienstensector loont dus. Energiebesparing valt echter buiten de scope van de Regionale Energiestrategieën (RES) die in Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid worden opgesteld. In 2050 wil Nederland klimaatneutraal zijn. Een reductie van CO₂-uitstoot van 49% in 2030 halen we alleen als we forse stappen zetten. Ook energiebesparing speelt daarbij een belangrijke rol. De gemeenten en de provincie zetten hier graag samen regionaal de schouders onder.

1 Bij een gemiddeld energieverbruik van 35 GJ.

2 Bij een gemiddeld rendement van 0,75 GWh per hectare per jaar

3 Bij een gemiddeld rendement van 29,25 GWh per windmolen per jaar

TOTSTANDKOMING

De provincie en de gemeenten zijn bevoegd gezag voor vergunningsverlening, toezicht en handhaving bij, naar schatting, meer dan 15.000 bedrijven die op een of meerdere wettelijke grondslagen een energiebesparingsplicht hebben.

Uit een inventarisatie eind 2020 kwam naar voren dat de gemeenten en provincie:

- De achterstand op de naleving van energiebesparingswetgeving goed willen maken;
- De ambitie uitspreken om langdurig samen te werken om krachtiger in te zetten op energiebesparing door bedrijven;
- Gebruik willen maken van innovatief en stimulerend toezicht om een gelijk speelveld te realiseren, waarbij ondernemers geholpen worden energie te besparen;
- Behoeftte hebben aan data en rapportages om de voortgang op naleving van energiebesparingswetgeving te monitoren;
- Geld en/of bemensing vrij maken om stimulerend toezicht uit te kunnen voeren.

In 2021 zijn deze standpunten vertaald naar een concept akkoord wat met de input van de deelnemers en externe stakeholders steeds verder is aangescherpt in overleggen en workshops. Hierbij werd ingezet om een hoog maar realistisch ambitieniveau en het bouwen van een basis voor verdere succesvolle samenwerking.

OPZET ENERGIEBESPARINGSAANPAK

Onze gezamenlijke energiebesparingsaanpak bestaat uit vier onderdelen welke hieronder nader worden toegelicht.

Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven

Het Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven ligt voor u. In dit document maken de bestuurders van de provincie en gemeenten afspraken over de gezamenlijke inzet op energiebesparing bij bedrijven en bedrijventerreinen.

Werkplan

De uitgangspunten uit het Energiebesparingsakkoord zijn op hoofdlijnen door de omgevingsdiensten in het werkplan vertaald naar de praktijk. De omgevingsdiensten zijn als uitvoeringsorganisatie belangrijk in het behalen van de doelstellingen uit het akkoord. In het werkplan staat hoe de omgevingsdiensten invulling geven aan de opgave om maximale wettelijke energiebesparing te realiseren in 2025. Dit werkplan maakt integraal onderdeel uit van het akkoord.

Lokale plannen van aanpak

Het doelmatig en doeltreffend inzetten van Stimulering, toezicht en handhaving vraagt om maatwerk per deelnemer. Iedere deelnemer zal de algemene principes uit het akkoord vertalen naar lokale plannen van aanpak waarin wordt beschreven hoe de komende vier jaar invulling wordt gegeven aan het akkoord. Daarin wordt bepaald welke stimuleringsinstrumenten ingezet worden, welke partijen betrokken worden bij de uitvoering en welke financiële middelen lokaal beschikbaar gemaakt worden.

Uitvoeringsregeling voor gemeenten

Gekoppeld aan dit akkoord is de Uitvoeringsregeling Stimulerend Energietoezicht bedrijven Noord-Holland 2021 (SEB). Met deze regeling ondersteunt de provincie Noord-Holland de Noord-Hollandse gemeenten financieel bij het uitvoeren van het akkoord.

ARTIKELN ENERGIEBESPARINGSAKKOORD

Partijen komen overeen::

Artikel 1: Algemene bepalingen

- 1.1 Partijen sluiten het Energieakkoord op basis van de principes van wederzijds vertrouwen, open communicatie en transparantie.
- 1.2 De uit dit akkoord voortvloeiende verbintenissen zijn strikt juridisch gezien inspanningsverplichtingen voor de deelnemende provincie en gemeenten. Dit akkoord is niet in rechte afdwingbaar.
- 1.3 Dit akkoord gaat in op 1 januari 2022 en wordt voor vier jaar aangegaan, tot en met 31 december 2025.
- 1.4 In de eerste helft van 2025 vindt er onder leiding van de provincie een evaluatie van het akkoord plaats en wordt er bij het Energiebesparingsberaad besloten of het akkoord tot en met 31 december 2030 wordt verlengd. Daarbij wordt opnieuw gekeken welke partijen zich binden aan deze verlengde samenwerking.

Artikel 2: Ambities en doelen

- 2.1 Het akkoord richt zich op de effectieve inzet van het vergunningsverlening, toezicht en handhaving (VTH)-instrumentarium om wettelijke energiebesparing te realiseren bij alle bedrijven waar de deelnemers van het akkoord het bevoegde gezag zijn. De doelstelling van het akkoord is om naleving te realiseren op alle relevante energiebesparingswetgeving. Het gaat hierbij zowel om de huidige wetgeving, als de nieuwe wetgeving die onder andere na aanleiding van het klimaatakkoord tot en met 2025 ingevoerd wordt.

Op het moment van tekenen gaat het specifiek om het realiseren van naleving op de volgende wet- en regelgeving:

- i. De informatieplicht uit Activiteitenbesluit milieubeheer welke stelt dat middelgroot en grootverbruikers van energie per 1 juli 2019 rapporteren over de uitgevoerde energiebesparende maatregelen;
- ii. De energiebesparingsplicht uit het Activiteitenbesluit milieubeheer welke stelt dat middelgroot en grootverbruikers van energie per 1 januari 2008 alle energiebesparingsmaatregelen nemen die zich binnen vijf jaar of minder terugverdienen;
- iii. De energiebesparingseisen die op grond van het Wabo opgelegd kunnen worden bij vergunningplichtige bedrijven;
- iv. De label-C plicht uit het Bouwbesluit welke stelt dat kantoorgebouwen met meer dan 100m² per 1 januari 2023 minimaal een energielabel-C moeten hebben.
- v. De nationale vertaling van de EPBD III in Bouwbesluit waarin per 10 maart 2020 eisen worden gesteld aan technische bouwsystemen, een keuringsplicht is opgenomen voor verwarmings- en airconditioning systemen en laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen wordt afgedongen.
- vi. De normerende regeling werkgebonden personenmobiliteit in het toekomstige Besluit activiteiten leefomgeving welke stelt dat bedrijven met meer dan 100 werknemers hun gemiddelde CO₂ uitstoot van het zakelijke vervoer per 1 januari 2026 terug moeten hebben gebracht tot de landelijke CO₂-norm.

2.2 Partijen conformeren zich aan de volgende doelen:

- i. Op 31 december 2023 zijn alle bedrijven met energiebesparingsplicht onder een van de in artikel 2.1 genoemde wetsartikelen op de hoogte gebracht van deze plicht door extra inzet van de partijen. Specifieke communicatiecampagnes worden afgestemd op de ingangsdatum van nieuwe wetgeving.
- ii. Tussen het tekenen van dit akkoord en 31 december 2025 zijn alle energierelevante bedrijven minimaal een keer gecontroleerd door een toezichthouder.
- iii. Deze controles voldoen aan de kaders zoals die in artikel 3 worden gesteld.
- iv. Jaarlijks zijn alle partijen bestuurlijk vertegenwoordigd bij het bestuurlijk Energiebesparingsberaad.

Artikel 3: Werkwijze

3.1 Partijen hanteren de volgende uitgangspunten voor het toepassen van stimulerend energietoezicht:

- i. Stimulerend toezicht begint met duidelijke communicatie. Energierelevante bedrijven worden door de gemeenten en provincie extra geïnformeerd over de verplichtingen waar ze aan moeten voldoen.
- ii. Energierelevante bedrijven worden vervolgens bijgestaan in het vrijwillig realiseren van energiebesparende maatregelen. Partijen maken hierbij gebruik van hun lokale expertise om een doelgerichte stimuleringsaanpak zo efficiënt en effectief mogelijk op te zetten. Concreet kan gedacht worden aan het aanbieden van energiescans om ondernemers inzicht te bieden in de erkende maatregelen, investeringskosten en terugverdientijden. Ook de inzet van een Energieregistratie- en bewakingssysteem, dataloggers en slimme technologieën dragen bij aan het realiseren van energiebesparing. Door inzet van (externe) adviseurs kunnen energierelevante bedrijven ondersteund worden in de aanvraag van offertes en subsidieaanvragen.
- iii. Energiebesparing is niet vrijblijvend. Toezichthouders van de omgevingsdiensten en/of gemeenten controleren alle energierelevante bedrijven minimaal vierjaarlijks op alle relevante energiebesparingswetgeving. Controles worden daarbij zoveel mogelijk gebundeld, waarbij in één keer zo veel mogelijk relevante energiebesparingswetgeving meegenomen wordt door één toezichthouder of één branche in een keer benaderd wordt. Het uitgangspunt is dat ondernemers zo min mogelijk dubbel belast worden.
- iv. Indien ondernemers uiteindelijk niet voldoen aan alle relevante energiebesparingswetgeving wordt, indien dat wettelijk mogelijk is, handhavend opgetreden. Hiervan kan door de partijen in specifieke gevallen worden afgeweken als dat in het kader van toezicht en handhaving de meest effectieve manier is om naleving te realiseren of handhaving buitenproportioneel is.

3.2 Partijen streven naar meer gebundeld toezicht en handhaving op alle energiebesparingswetgeving. Daarbij kan gedacht worden aan uitbreiding van het takenpakket wat de omgevingsdiensten in mandaat uitvoeren namens de gemeenten en provincie en/of betere samenwerking tussen toezichthouders van verschillende organisaties. In ieder geval worden controles welke uitgevoerd worden door verschillende partijen zoveel mogelijk in lijn gebracht en wordt relevante informatie tussen de partijen gedeeld voor zover dat wettelijk is toegestaan.

3.3 Partijen streven naar een uniforme aanpak op het gebied van stimulering, toezicht en handhaving waarbij vergelijkbare bedrijven gelijk behandeld worden. In de verdere uitwerking kan hier invulling gegeven worden via (regionale) samenwerking tussen de partijen.

3.4 Zowel bedrijfskoepels als ondernemersverenigingen kunnen een grote rol spelen bij energiebesparing. Partijen sluiten in hun werkwijze aan bij de initiatieven van ondernemers. Er kan daarbij gemotiveerd afgeweken worden van de werkwijze zoals die in dit akkoord is vastgelegd zolang de ambitie en doelen van alternatieve samenwerkingsovereenkomsten niet lager liggen dan ambitie en doelen uit dit akkoord.

3.5 De provincie Noord-Holland organiseert jaarlijks een bestuurlijk Energiebesparingsberaad om de voortgang op het Energiebesparingsakkoord te bespreken en te evalueren of aanpassingen aan het Energiebesparingsakkoord nodig zijn.

Artikel 4: Monitoring

- 4.1 De provincie Noord-Holland faciliteert middels een opdracht een Voortgangs- en Rapportageteam bestaande uit vier leden, elk van één van de vier Noord-Hollandse omgevingsdiensten. Dit team krijgt onder de verantwoordelijkheid en aansturing van de provincie de opdracht om jaarlijks een voortgangsrapportage aan te leveren van de naleving van de in artikel 2.1 genoemde wetsartikelen en de in artikel 2.2 beschreven doelen aan de colleges, raden en staten.
- 4.2 Partijen hanteren de volgende uitgangspunten voor het monitoren en rapporteren van data:
- Rapportages worden jaarlijks op 1 april aangeleverd en rapporteren over het voorafgaande jaar. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een vast rapportageformat.
  - Rapportages bieden zowel een totaalbeeld voor de gehele provincie Noord-Holland, als een beeld voor iedere gemeente afzonderlijk.
  - Partijen hebben ten alle tijden beschikking tot de ruwe data die het Voortgangs- en Rapportageteam verzameld, voor zover dit wettelijk is toegestaan.
- 4.3 Partijen die VTH-taken op het gebied van energiebesparing (deels) in eigen beheer houden, maken afspraken met het Voortgangs- en Rapportageteam over de manier waarop informatie gedeeld wordt.
- 4.4 Het Voortgangs- en Rapportageteam krijgt als eerste opdracht, het in kaart brengen van het volledige bedrijvenbestand van alle energierelevante bedrijven in Noord-Holland en de nulmeting van de naleving van de wetsartikelen als beschreven in artikel 2.1 en de doelen zoals ze gesteld zijn in artikel 2.2. Het Voortgangs- en Rapportageteam rapporteert hierover aan de partijen bij het 1e Energiebesparingsberaad in 2022.

Artikel 5: Middelen en inzet

- 5.1 De activiteiten die voortkomen uit het Energiebesparingsakkoord worden bekostigd door de gemeenten en provincie, welke het Energiebesparingsakkoord ondertekend hebben.
- 5.2 Kosten voorkomend uit het Energieakkoord worden verdeeld op basis van de evenredige inzet die nodig is voor de activiteiten die iedere deelnemer moet maken voor de bedrijven waar iedere partij bevoegd gezag voor is, zodat aan de doelen van artikel 2.2 wordt voldaan.
- 5.4 De financiering voor taken die uitgevoerd worden door de omgevingsdiensten worden meegenomen in de begrotingscyclus van de omgevingsdiensten en loopt via de Uitvoeringsprogramma's en overeenkomsten die jaarlijks tussen de gemeenten, provincie en de omgevingsdiensten worden afgesloten.
- 5.5 De provincie Noord-Holland draagt tussen 2022 en 2025 met de Stimulerend Energietoezicht bedrijven Noord-Holland 2021 (SEB) €8 miljoen euro bij aan de kosten die gemeenten maken voor de uitvoering van dit akkoord ter ondersteuning van de uitvoering van stimulerend energietoezicht.
- 5.6 De provincie Noord-Holland financiert als opdrachtgever van het Voortgangs- en Rapportageteam de monitoring en rapportage van en over het Energiebesparingsakkoord.
- 5.6 Tijdens het jaarlijkse Energiebesparingsberaad wordt geëvalueerd of de beschikbare inzet en middelen nog aansluiten bij de gestelde doelen. De provincie Noord-Holland draagt als organisator de kosten voor dit bestuurlijk overleg en voor de uitgebreide evaluatie in 2025.

Artikel 6: Slotbepalingen

- 6.1 Deze bestuurlijke intentieovereenkomst wordt aangehaald als: 'Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse Bedrijven 2022-2025'

TOELICHTING ARTIKELN

1. Algemene bepalingen

Het Energiebesparingsakkoord betreft een verbintenis tussen de Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland en de Colleges van burgemeester en wethouders van de Noord-Hollandse gemeenten. Er is bewust gekozen een intentieverklaring waarbij de afspraken uit het akkoord niet bij de rechter afdwingbaar zijn. We spreken het vertrouwen in elkaar uit om de doelen dit akkoord te behalen. De Energietransitie zal de komende jaren aandacht en inzet blijven vragen. Hoe eerder we hier op anticiperen en we elkaar weten te vinden hoe beter. Bestuurlijke verantwoording aan elkaar over de inzet op de uitvoering van het akkoord vindt jaarlijks plaats bij het Bestuurlijk Energiebesparingsberaad na aanleiding van de jaarrapportages die het Voortgangs- en rapportageteam opgesteld.

De omgevingsdiensten zijn de belangrijkste uitvoeringspartner van veel gemeenten en de provincie. Het akkoord heeft een grote weerslag op de uitvoering van de taken die de omgevingsdiensten namens de gemeenten en provincie in mandaat uit voeren. Het akkoord is daarom in nauwe samenwerking met de vier Noord-Hollandse omgevingsdiensten tot stand gekomen. De komende jaren zal deze samenwerking verder vormgegeven moeten worden om op gemeentenniveau maatwerk mogelijk te maken en de stimuleringsaanpak aan te laten sluiten op toezicht en handhaving.

Naast het fundament wat met dit akkoord gelegd wordt, door wettelijke besparing te realiseren, vinden we het naar de toekomst toe belangrijk om verder gaande samenwerking te faciliteren. Bij de evaluatie die provincie Noord-Holland in 2025 uit zal laten voeren moet blijken of er voldoende voortgang zit in het akkoord om deze verdergaande samenwerking te realiseren. Het evaluatieteam zal de opdracht krijgen om te onderzoeken waar bij de verschillende partijen behoefte aan is en hoe we onder andere bovenwettelijke energiebesparing verder kunnen brengen.

2. Ambities en doelen

In dit akkoord spreken we af om aan de slag te gaan met alle energiebesparingswetgeving waar de provincie en gemeenten het bevoegde gezag van zijn. Grotendeels gaat het om bestaande wetgeving, maar deels verwijzen we hier ook al naar wetgeving die vanuit het klimaatakkoord wordt opgesteld en welke nog niet is vastgesteld. In artikel 2.1lid 1 t/m v wordt verwezen de huidige juridische grondslag van energiebesparingswetgeving in het Activiteitenbesluit milieubeheer, het Bouwbesluit en de Wabo. De Omgevingswet zal vanaf het moment van ingang een groot aantal van deze wetten vervangen en automatisch de nieuwe juridische context worden van artikel 2 i t/m v. Bij de ondertekening van het Energiebesparingsakkoord staat de ingangsdatum van de Omgevingswet gepland op 1 juli 2022.

Mocht gedurende de looptijd van het akkoord de wetgeving inhoudelijk wijzigen, voor zover wij dat nu niet kunnen overzien, dat zullen we dat behandelen tijdens het Bestuurlijk Energiebesparingsberaad. Partijen die het akkoord hebben ondertekend spreken de intentie uit om deze nieuwe wetgeving direct adequaat op te nemen in de stimulerings-, toezicht- en handavingsstrategieën.

3. Werkwijze

In dit akkoord nemen we stimulerend toezicht als uitgangspunt. We zetten daarbij in op een 'wortel'-aanpak. We willen ondernemers een helpende hand uitreiken om wettelijke energiebesparing te realiseren. Concreet maken we gebruik van verbeterde communicatie, slimme technologieën en de samenwerking met adviesbureaus en het georganiseerde bedrijfsleven. Deze 'wortel'-aanpak is nooit vrijblijvend. Het doel om alle relevante bedrijven in vier jaar te controleren heeft de eerste prioriteit. De achterstanden uit het verleden worden ingehaald. Waar het wettelijke besparing betreft en de 'wortel'-aanpak niet mag baten zijn we bovendien, binnen wat wettelijk mogelijk is, voornemens om tot sanctiëring over te gaan. Iedere partij behoud daarbij haar bevoegdheden en zal binnen haar mandaat de afwezig om tot finale handhaving over te gaan, zelf moeten maken.

4. Monitoring

De provincie is de opdrachtgever van het Voortgangs- en Rapportageteam bestaande uit leden van de vier omgevingsdiensten. Dit team wordt apart door de provincie gefinancierd. Het Voortgangs- en Rapportageteam zal gedurende het jaar data verzamelen van de omgevingsdiensten, de provincie en gemeenten om deze jaarlijks te bundelen tot een rapportage. Deze rapportage wordt gedeeld met de colleges en gepresenteerd aan het Bestuurlijk Energiebesparingsberaad. De colleges kunnen deze rapportages gebruiken om de gemeenteraden en Provinciale Staten te informeren over de voortgang van het realiseren van wettelijke energiebesparing in de industrie- en dienstensector.

5. Middelen en inzet

Partijen maken gebruik van de nieuwe SEB-regeling van de provincie Noord-Holland, de middelen die het rijk beschikbaar stelt vanuit de VUE-regeling, middelen uit het gemeente- en provinciefonds en verschuivingen in de begroting van de omgevingsdiensten om de activiteiten die voortkomen uit het Energiebesparingsakkoord komen te financieren.

Partijen hebben geenszins de verplichting om voor 2022 alle benodigde financiële middelen de gehele duur van het Energiebesparingsakkoord vrij te maken. Partijen zijn juridisch ook niet gebonden aan de financiering van deze activiteiten gedurende de looptijd van het akkoord. Partijen spreken echter wel de bestuurlijke intentie uit om tussen 2022 en 2025 de benodigde financiële middelen beschikbaar te stellen om te voldoen aan de gezamenlijke doelen die in het akkoord gesteld worden.

Colofon

Auteur:

Dhr. M.M.F. Schuurbijs

Contact:

Schuurbijsm@noord-holland.nl

Het Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven is opgesteld door de provincie Noord-Holland en de Noord-Hollandse gemeenten, met input van de Noord-Hollandse omgevingsdiensten en bedrijfskoepels.

ENERGIE

Werkplan

Bijlage bij het Energiebesparingsakkoord
Noord-Hollandse bedrijven 2022-2025

ENERGIE

Inhoud

1. Algemene inleiding	3
Vertaling naar de praktijk	3
Regulering	3
Eigen strategie en planning	4
Voorbeeld stimulerend toezicht in de regio IJmond (werkgebied ODIJ)	4
2. Werkwijze	5
Verschillen tussen gemeenten	6
Toezicht zoveel mogelijk door één toezichthouder	6
Voorbeeld stimulerend toezicht regio Gooi- en Vechtstreek (werkgebied OFGV)	6
3. Monitoring en data	7
Planningstool, KPI's en financiële planningen	7
Dashboards en data-gedreven werken	7
Voorbeeld stimulerend toezicht Zaanstad (werkgebied OD ZNKG)	7
4. Beperkingen en risicofactoren	8
Veranderingen in wetgeving	8
Medewerkers en opleiding	8
De coronavirus (COVID-19)-pandemie	8
5. Verantwoordelijkheden	9
6. Communicatiestrategie	10
Voorbeeld stimulerend toezicht in de Westfriese gemeenten (werkgebied OD NHN)	10
7. Begroting	11
Bijlagen	12
A. Voorbeeld monitoringsformat	12
B. Verplichtingen energie Omgevingswet	13
Voetteksten	14

ALGEMENE INLEIDING

De verduurzaming van de industrie en dienstensector is een essentiële pijler uit het Klimaatakkoord. Ook zij kunnen immers een belangrijke bijdrage leveren aan de afspraak die is vastgelegd in het Klimaatakkoord om in 2030 49 procent minder CO₂ uit te stoten dan in 1990. Het interdepartementale beleidsonderzoek (IBO) heeft in 2016 laten zien dat Energiebesparing bij bedrijven de meest kostenefficiënte manier van CO₂-reductie is omdat het maatregelen betreft met een korte terugverdientijd voor ondernemers. Met het Energiebesparingsakkoord (het Akkoord) maken de bestuurders van de provincie en gemeenten afspraken over de gezamenlijke inzet op energiebesparing bij bedrijven die moeten voldoen aan de wettelijke bepalingen.

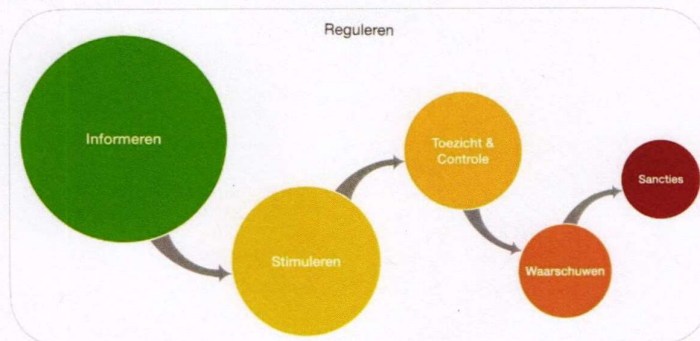
Vertaling naar de praktijk

De vier omgevingsdiensten (OD's) uit Noord-Holland hebben de uitgangspunten uit het Akkoord op hoofdlijnen in dit werkplan vertaald naar de praktijk. De OD's zijn namens de provincie en gemeenten als uitvoeringsorganisatie belangrijk in het behalen van de doelstellingen uit het Akkoord. In dit werkplan staat hoe de OD's invulling geven aan de opgave om bedrijven de maximale wettelijke energiebesparing te (laten) realiseren in 2025. Zij bieden ondernemers een helpende hand en creëren een gelijk speelveld. Dit houdt in dat energierelevante bedrijven in heel Noord Holland allemaal op een zelfde en eenduidige manier gecontroleerd (gaan) worden. Dit werkplan beschrijft voor alle deelnemende gemeenten, welke vergunningsverlening, toezicht en handhaving gemandateerd hebben aan de OD's, de concrete acties en plannen voor de komende vier jaar. De OD's werken in opdracht van de provincie en gemeenten. In overleg met deze opdrachtgevers wordt de invulling van dit werkplan afgestemd met de lokale plannen van aanpak.

Regulering

Bij toezicht (controle) en handhaving hanteren de OD's onderdelen van de klassieke handavingspiramide (Braithwaite, 1993)¹. De mate van regulering hangt mede af van de fase waarin het toezicht zich bevindt en de eerdere ervaringen en resultaten. De zelfregulering door de bedrijven wordt beloond met het tijdelijk pauzeren van het toezicht.

Figuur 1: De verschillende stappen van regulering, gebaseerd op Braithwaite (1993).

Eigen strategie en planning

De vier OD's en deelnemende gemeenten hebben ieder hun eigen strategie en planning voor het behalen van de energiebesparingsdoelen bij bedrijven. Daarom zijn, ter inspiratie, enkele voorbeelden in dit werkplan opgenomen. De komende jaren blijven de OD's inzetten op stimulerend toezicht. In de communicatie is het van belang om te benadrukken dat het nemen van besparingsmaatregelen niet vrijblijvend is maar een wettelijke verplichting kent.

Voorbeeld stimulerend toezicht in de regio IJmond (werkgebied ODIJ)

GreenBiz IJmond (GBIJ) staat voor "Samen en lokaal bedrijven verduurzamen". GBIJ is een vereniging voor en door ondernemers en helpt bedrijven en bedrijventerrein in de IJmond te verduurzamen. Zij werkt onder andere aan de thema's duurzame opwek, circulaire economie en energiebesparing met als doel de CO₂-uitstoot in de IJmond te verminderen.

Energiescan

GBIJ biedt ondernemers onder andere een kosteloze energiescan aan. Een energiescan geeft inzicht in het energieverbruik van het bedrijf. Vanuit de scan ontvangt een ondernemer een energierapport. Daarin staat een vaststelling van het huidige energieverbruik, maar ook adviezen om het energieverbruik te verlagen. En daarmee de CO₂-uitstoot van het bedrijf te verminderen. Met kleine aanpassingen zoals het beter isoleren van het bedrijf, maar ook traditionele verlichting vervangen door ledverlichting draagt een ondernemer al bij aan het doel.

Lokale energiemarkt (LEM)

GreenBiz Energy heeft als doel het opzetten van een lokale energiemarkt, dat de lokale energievraag koppelt aan het lokale energieaanbod. De deelnemers kopen rechtstreeks hun energie van de buurman of energiebeurs. De lokale energie wordt opgewekt door zonnepanelen. Een SDE+ subsidie (Stimulering Duurzame Energietransitie) maakt het mogelijk om zonnepanelen goedkoper (gesubsidieerd) te plaatsen. GreenBiz IJmond helpt bij de aanvraag van deze subsidie.

WERKWIJZE

De vier OD's en deelnemende gemeenten in Noord-Holland gaan gezamenlijk optrekken bij de uitvoering van het Akkoord. De OD's gaan elkaar op basis van de reeds opgebouwde expertise bij elke OD, intensief ondersteunen bij de uitvoer van het Akkoord.

De OD's spreken de volgende punten met elkaar af:

Stimuleren

- 1 Bedrijven extra stimuleren om minimaal de verplichte energiebesparingsmaatregelen te nemen (zelfregulering);
- 2 In samenwerking met gemeenten, gebruik maken van interne en externe lokale expertise om een doelgerichte stimuleringsaanpak zo efficiënt en effectief mogelijk op te zetten;

Toezicht en handhaving

- 3 Alle gemandateerde energierelevante bedrijven minimaal 1 keer te controleren voor 2025 op alle relevante energiebesparingswetgeving;
- 4 Controles zoveel mogelijk te bundelen, waarbij in één keer zo veel mogelijk relevante energiebesparingswetgeving meegenomen wordt door een toezichthouder van één organisatie of één branche in een keer benaderd wordt;
- 5 Handhavend optreden wanneer gemandateerde bedrijven afzien van het nemen van energiebesparende maatregelen, bij de bedrijven waar dat wettelijk mogelijk is;

Monitoring

- 6 Een inventarisatie maken van energierelevante bedrijven op basis van de huidige en toekomstige wet- en regelgeving energiebesparing (bijlage B: Verplichtingen Energie Omgevingswet);
- 7 Een nul-situatie vastleggen én de voortgang monitoren met behulp van heldere KPI's en deze jaarlijks presenteren aan het Energiebesparingsberaad¹;
- 8 Gegevens over planning en monitoring worden vastgelegd in een gezamenlijke tool, met zelfde uitgangspunten en KPI's;

Kennisdeling

- 9 Kennis delen door intensivering van het reguliere overleg tussen OD's en de provincie over toezicht en handhaving van de energiebesparingsaanpak van bedrijven. In overleg wordt onder meer bepaald welke pilots gedaan kunnen worden. Bijvoorbeeld branchegerichte projecten, de verplichting label C voor de kantoorgebouwen en gezamenlijke campagnes gericht op alle bedrijven in de provincie

Communicatie

- 10 Opstellen en uitrollen van een integrale communicatie strategie.

Verschillen tussen gemeenten

Het Akkoord kent voor iedere gemeente een ander startpunt. Het doel is om met behulp van kennisuitwisseling tussen de OD's en gemeenten een harmoniserend effect te sorteren. Zo zal in loop van de tijd steeds meer een gelijk speelveld gecreëerd worden. Op dit moment verschilt de energiebesparingsaanpak sterk van gemeente tot gemeente. Dit kan komen door een verschillende samenstelling van bedrijven en/of een verschil in mandaat en ambitie. Er zijn gemeenten die sturen op intensiveren van toezicht bij grootgebruikers, anderen zetten in op toezicht bij een bepaald type branche, weer anderen zetten in op naleving van de informatieplichtⁱⁱⁱ.

Toezicht zoveel mogelijk door één toezichthouder

De toezichtstaak wordt bij voorkeur zoveel als mogelijk in één hand gehouden. Door het toezicht bij één organisatie/persoon (per bedrijf) te beleggen kan doelmatig en kwalitatief hoogwaardig gewerkt worden. Op die manier is ook de dataopbouw per bedrijf in één hand. Dat is weer essentieel voor de energietransitie. Anderzijds is het voor bedrijven ook prettig om maar met één "toezichthouder energiebesparingsaanpak" te maken te hebben, in plaats van meerdere toezichthouders (gemeente en OD). De OD's zijn goed toegepast om deze centrale rol op zich te nemen.

Bij de mandatering aan de OD's moet er rekening worden gehouden dat de energiebesparingsaanpak bedrijven voor een deel een 'plustaak' is. Bedrijven die onder deze plicht vallen, zitten niet altijd in het basispakket. Het gaat bijvoorbeeld over de bouwtekeningen, die vaak nog gemandateerd zijn bij gemeenten. Onder de Omgevingswet wordt met name het aantal bouwtekeningen op het gebied van energiebesparing uitgebreid. Om versnippering in toezicht op deze taken te voorkomen is het belangrijk om hier vroegtijdig op te anticiperen.

Voorbeeld stimulerend toezicht regio Gooi- en Vechtstreek (werkgebied OFGV)

Stimulerend Toezicht is een innovatieve handhavingsstrategie van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV). De OFGV is gestart met dit programma naar aanleiding van de invoering van de energiebesparingsplicht en informatieplicht voor ondernemers. Het is gebleken dat bij deze nieuwe en ingewikkelde wetgeving traditioneel toezicht niet zo effectief is om energiedoelstellingen te behalen.

Stimulerend toezicht maakt gebruik van een Energiebeheersysteem, data-uitwisseling en een app. Deze geven de ondernemer inzicht in zijn energieverbruik én in de maatregelen die genomen moeten worden om energie te besparen. Ook laat het systeem zien wat het exacte energieverbruik is, wat de kosten van de maatregelen zijn en hoeveel geld er met de maatregelen bespaard kan worden.

27 procent besparingspotentieel

Door de wetgeving op een simpele manier inzichtelijk te maken, faciliteert Stimulerend Toezicht dat de energiebesparende maatregelen ook daadwerkelijk worden ingevoerd. De pilots hebben laten zien dat deze strategie leidt tot een gemiddeld besparingspotentieel van 27 procent!

Juryprijs Handhaving en Toezicht 2020

Op 3 november 2020 heeft dit project Stimulerend Toezicht de juryprijs van de Verkiezingen Handhaving en Toezicht 2020 gewonnen. De Verkiezingen zijn een initiatief van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) en Samenwerkende Rijksinspecties en Vide (dé beroepsvereniging van professionals in het veld van toezicht, inspectie, handhaving en evaluatie).

MONITORING EN DATA

Iedere OD zal deelnemen aan het Voortgangs- en Rapportageteam (het Team)¹ onder leiding van de provincie Noord-Holland.

- Het Team is verantwoordelijk voor het bijhouden van de voortgang van het Akkoord en de rapportages die op basis van deze monitoring gemaakt worden.
- Het team rapporteert jaarlijks over de voortgang van de uitvoering voor de gemandateerde bedrijven. Dit gebeurt aan de hand van een vast monitoringsformat (zie bijlage A);
- Voor de niet gemandateerde taken aan de OD's geldt dat gemeenten hierover rapporteren aan het Team.
- Voor iedere gemeente komt er een nulmeting in het kader van het Akkoord.

Planningstool, KPI's en financiële planningen

Om gemeenten te ondersteunen in het opstellen van plannen van aanpak is een speciale planningstool ontwikkeld. In deze tool kunnen per gemeente de verschillende acties in het kader van het (stimulerend) toezicht worden ingepland. De planningstool geeft een inschatting van de jaarlijkse kosten die per gemeente gemaakt zullen worden om uitvoering te kunnen geven aan het Akkoord. In de monitoring zijn hiervoor een aantal KPI's¹ – met een toenemend aantal controles over de jaren heen – opgenomen. De planningstool geeft structuur en richting aan de gezamenlijke aanpak. Het verschaft bovendien, per gemeente, een overzicht van het aantal bedrijven dat de maatregelen heeft genomen.

Een belangrijke aanname in de planningstool is dat het Rijk nieuwe taken in het kader van energiebesparing bij bedrijven dekkend zal financieren via het gemeentefonds. Het gaat hierbij om de Normerende regeling werkgebonden personenmobiliteit, het energielabel C voor kantoren en de energiekeuring van klimaatinstallaties. Op dit moment is nog niet bekend om welke bedragen het gaat. Deze zijn dan ook niet opgenomen in de planningstool. Deze taken zijn wel opgenomen in het monitoringsformat.

Dashboards en data-gedreven werken

De OD's beschikken over energiedata bij bedrijven afkomstig uit de rapportages over de informatieplicht en uit eigen onderzoek. Deze data wordt gebruikt om stimulerend, toezicht en handhaving gericht uit te kunnen voeren. De OD's verkennen samen met de provincie de mogelijkheden om in komende jaren nog meer data-gedreven te werken. Daarbij wordt de samenwerking gezocht met andere partijen in Noord-Holland, welke beschikken over energiedata waarmee slimme datakoppelingen te maken zijn. Dit gebeurt binnen de grenzen van wat wettelijk toegestaan en technisch mogelijk is. Daarnaast onderzoeken de OD's op welke manier gebruik gemaakt kan worden van de beschikbare kennis van de bouw en verdere uitrol van dashboards, om deze data te presenteren.

Voorbeeld stimulerend toezicht Zaanstad (werkgebied OD ZNKG)

Green Business Club (GBC) Zaanstad is een impactorganisatie die zich richt op concreet resultaat door het initiëren van duurzame projecten in Zaanstad en omstreken. Participanten werken samen aan de verduurzaming van de regio en eigen bedrijfsvoering. Zowel grote corporates, MKB met duurzaamheid in de core business, lokale overheden en kennisinstellingen zijn vertegenwoordigd.

Bedrijven kunnen gratis gebruik maken van de Klimaatroute. De Klimaatroute helpt bedrijven bij het inventariseren van de besparingsmaatregelen en het beoordelen van offertes. Ook wordt geadviseerd over duurzame opwekking. De OD NZKG is participant van de GBC en neemt deel aan de werkgroep energie en vervoer.

¹ KPI staat voor Key Performance Indicators. Door middel van cijfers bepalen de OD's of onze doelstellingen zijn behaald en hoe succesvol deze zijn verlopen.

BEPERKINGEN EN RISICOFACTOREN

De uitwerking van de gezamenlijke energiebesparingsaanpak valt of staat met de inzet van alle betrokken partijen. Daarnaast zijn een aantal (externe) risicofactoren die er toe kunnen leiden dat de doelstellingen uit het Akkoord niet behaald worden.

Veranderingen in wetgeving

Omdat de energiebesparingswetgeving een dynamisch en politiek speelveld is, zal dit werkplan aan verandering onderhevig zijn. De komende jaren krijgt de Omgevingswet haar definitieve vorm en zal de uitwerking van het nationale Klimaatakkoord in de wet- en regelgeving verder worden uitgebreid. De verwachting is energiebesparingswetgeving verzaamd en uitgebreid wordt. De OD's volgen deze ontwikkelingen. Elk jaar wordt bepaald welke nieuwe elementen voor toezicht opgenomen worden. Hierbij wordt er vanuit gegaan dat het Rijk met voldoende middelen komt voor de decentrale overheden om dit adequaat op te pakken.

Medewerkers en opleiding

Voldoende geschoold personeel is een randvoorwaarde om aan de doelen van het Akkoord te kunnen voldoen. Het is een uitdaging om medewerkers aan te trekken die alle expertise al in huis hebben. De ODNL-academie biedt een opleidingsprogramma bestaande uit alle vaardigheden die men nodig heeft om deze taak succesvol te kunnen vervullen. De vier OD's onderzoeken samen met de provincie hoe hier gebruik van gemaakt kan worden.

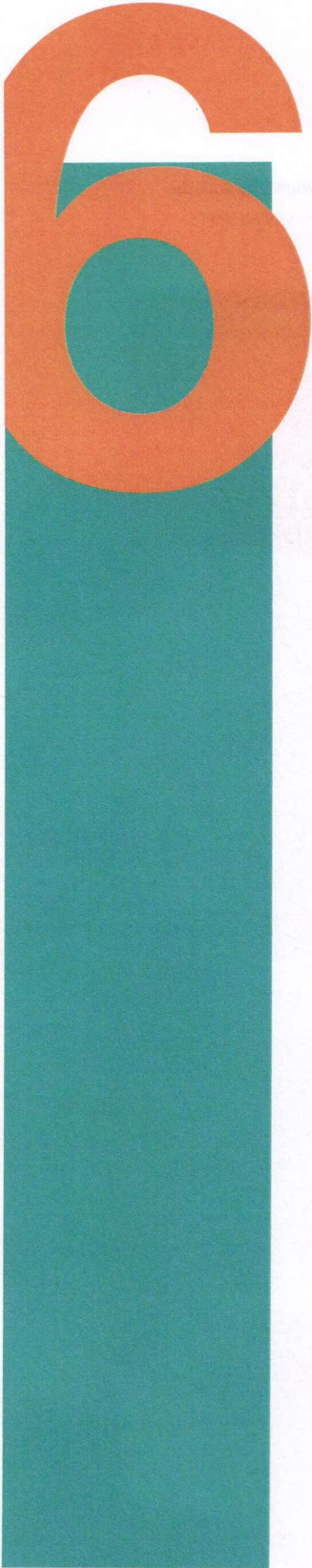
De coronavirus (COVID-19)-pandemie

Gedurende de lockdowns in 2020 en 2021 vanwege de coronavirus pandemie was stimulerend, toezicht en handhaving bij bedrijven (op locatie) veelal niet mogelijk. Dit werd opgevangen met administratieve controles. Een nieuwe lockdown brengt de doelen en de uitvoering uit het Akkoord in gevaar. Vanwege de pandemie zal er bovendien vaker sprake zijn van verzachtende omstandigheden waardoor handhaving op naleving van energiebesparingswetgeving niet altijd proportioneel is. De looptijd van het akkoord zou voldoende ruim moeten zijn om met langere termijnen alsnog naleving te realiseren.

VERANTWOORDELIJKHEDEN

De vier Noord-Hollandse OD's zijn, voor de aan de OD's gemandateerde taken, verantwoordelijk voor de uitvoering van het Energiebesparingsakkoord. Per OD is een algemeen verantwoordelijk medewerker aangesteld, welke fungeert als eerste contactpersoon voor de gemeenten.

Organisatie	Naam	Contactgegevens
OD NZKG	Co de Smalen	co.de.smalen@odnzkkg.nl
ODIJ	Karen Overtoom	kvertoom@odijmond.nl
OD NHN	Mischa Jansen	Mjansen@odnhn.nl
OFGV	Axel Roeten	A.roeten@ofgv.nl

COMMUNICATIESTRATEGIE

Aan de hand van de doelstelling uit het Akkoord en dit Werkplan wordt één gezamenlijke communicatie-strategie en communicatieplan uitgewerkt. De vier OD's trekken gezamenlijk met de provincie en gemeenten op om vanuit meerdere kanalen en met diverse middelen, gelijktijdig centrale boodschappen te communiceren. Zo komt er een gezamenlijke geïntegreerde communicatie campagne gericht op informeren (inhoud, kennis) en overtuigen (houding), zodat bedrijven uiteindelijk overgaan tot het nemen van de maatregelen (gedrag).

De communicatie-strategie wordt centraal (gecoördineerd door één OD) verder uitgewerkt, met een centrale planning. In de uitvoer werkt iedere OD samen met gemeenten de strategie verder uit voor zijn eigen werkgebied voor een regionaal en lokaal plan van aanpak.

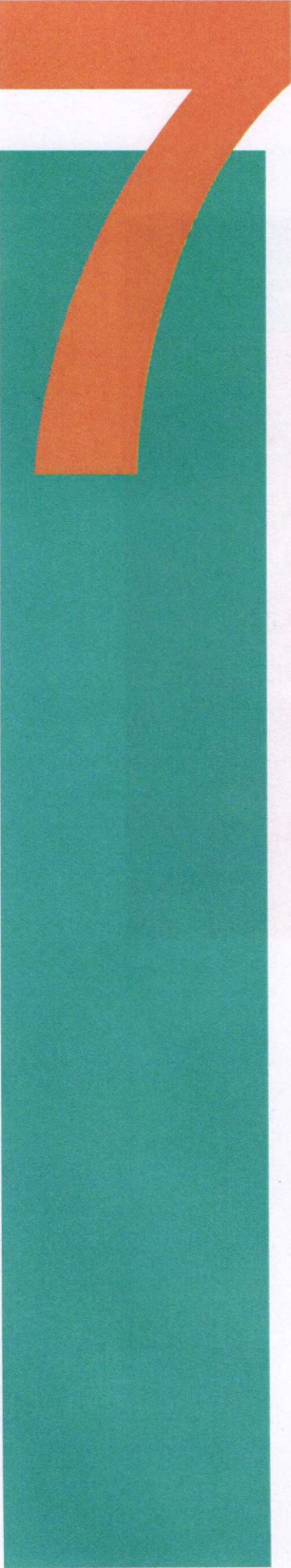
Er komen overkoepelende kernboodschappen en er wordt gewerkt met een zelfde gezamenlijke uitstraling en overkoepelende communicatie middelen. Iedere OD en/of gemeente kan deze middelen inzetten wanneer het past binnen hun tijdlijn. En er zullen diverse gezamenlijke persberichten worden verzonden, op gezette tijden, met een individuele kwinkslag naar het eigen werkgebied van die OD.

Voorbeeld stimulerend toezicht in de Westfriese gemeenten (werkgebied OD NHN)

In mei 2021 is het Duurzaam Ondernemersloket West-Friesland officieel gelanceerd. Het loket gaat ondernemers op alle Westfriese bedrijventerreinen helpen met verduurzamen. De initiatiefnemers zien niet alleen besparingen op energiekosten, maar willen vooral de focus leggen op innovatiekansen gericht op een gezonde toekomst en bestendige bedrijventerreinen.

Ondernemers hebben grote behoefte aan ondersteuning bij energiebesparing en alles wat verder te maken heeft met verduurzamen. Daarom bundelen de Westfriese Bedrijvengroep (WBG/WBGroen), de Energie Combinatie West-Friesland (ECWF), de Stichting Parkmanagement Hoorn en NHN hun kennis en krachten om het bedrijfsleven daarbij nog beter te ondersteunen.

Stichting Energieneutrale Bedrijventerreinen borduurt voort op de ervaringen vanuit ECWF, WBGroen en het Ontwikkelingsbedrijf NHN. Onder deze stichting komen twee nieuwe uitvoeringsorganisaties; Duurzaam Ondernemersloket West-Friesland BV voor gratis advies en ondersteuning én BEplus West-Friesland BV voor de uitvoering en begeleiding. Beiden opereren zonder winst oogmerk.

BEGROTING

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de financiering van de uitvoering van het Akkoord. De provincie stelt maximaal 50% cofinanciering beschikbaar voor een periode van vier jaar. Toedeling van het maximale budget per gemeente wordt gedaan naar rato van de CBS gegevens over het aantal middelgrote verbruikers en grootgebruikers van energie.

Afhankelijk van onder meer de stand van zaken energiebesparingsaanpak, de samenstelling van het bedrijvenbestand en de ambitie van de desbetreffende gemeente wordt op uniforme wijze per gemeente een plan van aanpak uitgewerkt. In dit plan van aanpak wordt uitgewerkt welke inspanningen er gepleegd zullen worden om uiterlijk 2025 te komen tot realisatie van de uitvoering van energiebesparingsmaatregelen voor de aan de OD's gemandateerde bedrijven. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor een overkoepeld plan aanpak, de financiering van de gemandateerde taken de OD's en de aanvraag van cofinanciering bij de provincie.

BIJLAGEN

A. Voorbeeld monitoringsformat

Voortgang- en rapportageformat	202x		
	# totaal bedrijven	# voldoet aan eisen	%
Nalevingsonderdelen			
Bedrijven die gebruik maken van stimulering			
Bedrijven met besparingsverplichting			
Bedrijven met Informatieplicht			
Bedrijven met onderzoeksverplichting >10 miljoen kWh of >170.000 m³ gas			
Kantoren met Label C verplichting			
Keuringsverplichting klimaatinstallaties (> 70 kW)			
Vrijstelling keuringsverplichting klimaatinstallaties GACS			
Laadinfrastructuur > 20 parkeerplaatsen			
Rapportageplicht vervoer (voor bedrijven met > 100 medewerkers)			

A. Verplichtingen energie Omgevingswet

Verplichtingen energie Omgevingswet	Complexe milieubelastende activiteiten Bal				Andere milieu belastende activiteiten				Geen milieubelastende activiteit o.g.v. Bal	
> 50.000 kWh of > 25.000 m³ aardgas en met uitzondering van volledig zelfvoorzienende bedrijven Routekaarten en energieconvenant MJ44 worden tzt opgenomen in dit schema als daar een wettelijke borging voor wordt opgenomen	Seveso-inrichting Rijksregels/vergunning voor de activiteiten op locatie in beheer bij exploitant		Complexe milieubelastende installatie Rijksregels/vergunning voor technisch verbonden en functioneel ondersteunende activiteiten		Afd 3.2 Bal - bedrijfstakoverstijgend		3.4 en verder - activiteiten		Voor alle varianten: ETS of Glasuinbouw	
					geen vergunningplicht	vergunningplicht vergunningplicht voor de activiteit zonder functioneel ondersteunende activiteiten	geen vergunningplicht	vergunningplicht vergunningplicht voor de activiteit zonder functioneel ondersteunende activiteiten		
	geen ETS	ETS of glastuinbouw	geen ETS	ETS of glastuinbouw	geen ETS	geen ETS	geen ETS	geen ETS		
BAL	Par. 5.4.1 Bal niet van toepassing energie eisen in de vergunning bepalen	Geen energie eisen in de vergunning Motte van der Lee wenselijkheid verbrede energiebesparingsplicht	Par. 5.4.1 Bal niet van toepassing energie eisen in de vergunning	Geen energie eisen in de vergunning Motte van der Lee wenselijkheid verbrede energiebesparingsplicht	Par. 5.4.1. Bal niet aangewezen - energie eisen mogelijk 'via' aanwijzing samenhangende mba (b.v. een stookinstallatie bij een metaalbedrijf krijgt eisen als f.o.a. bij metaal in vergunning of Bal). Maar zie kolom J hiernaast DBO maatregelen Op verzoek b.g. mogelijk onderzoeksverplichting indien > 200.000 kWh of > 75.000 m³ gas Per 2023 Onderzoeksverplichting verbrede energiebesparingsplicht 10 indien > 10 miljoen kWh of > 170.000 m³ gas	Verbrede energiebesparingsplicht geldt per 2023, dus dan geen energie eisen in de vergunning DBO maatregelen Per 2023 Op verzoek b.g. mogelijk onderzoeksverplichting indien > 200.000 kWh of > 75.000 m³ gas Per 2023 Onderzoeksverplichting verbrede energiebesparingsplicht indien > 10 miljoen kWh of > 170.000 m³ gas	In principe energie eisen par. 5.4.1 Bal (mits aangewezen) DBO maatregelen Op verzoek b.g. mogelijk onderzoeksverplichting indien > 200.000 kWh of > 75.000 m³ gas Per 2023 Onderzoeksverplichting verbrede energiebesparingsplicht indien > 10 miljoen kWh of > 170.000 m³ gas	Verbrede energiebesparingsplicht geldt per 2023, dus dan geen energie eisen in de vergunning DBO maatregelen Per 2023 Op verzoek b.g. mogelijk onderzoeksverplichting indien > 200.000 kWh of > 75.000 m³ gas Per 2023 Onderzoeksverplichting verbrede energiebesparingsplicht indien > 10 miljoen kWh of > 170.000 m³ gas	Geen energie eisen in de vergunning Motte van der Lee wenselijkheid verbrede energiebesparingsplicht	Er wordt nog onderzocht of specifieke activiteiten binnen de sectoren die mogelijk toch onder verbreiding energiebesparingsplicht komen te vallen, zoals bijvoorbeeld afdekking op koelmeubelen
Bodemenergiesystemen (par. 4.111 (gesloten) en 4.112 (open). Open systeem = vergunning GS + voorschriften 4.112 Bal, gesloten systeem = melding BW + voorschriften 4.111 Bal.	van toepassing	van toepassing	van toepassing	van toepassing	van toepassing	van toepassing	van toepassing	van toepassing		van toepassing
Kostenbatenanalyse indien inputvermogen > 20 MW	van toepassing	van toepassing	van toepassing	van toepassing	van toepassing	van toepassing	van toepassing	van toepassing	Motte van der Lee	van toepassing
CO ₂ normering werkgerelateerd vervoer per 2022 Jaarlijkse rapportage voor locaties > 100 medewerkers	van toepassing	van toepassing	van toepassing	van toepassing	van toepassing	van toepassing	van toepassing	van toepassing	wenselijkheid verbrede energiebesparingsplicht	van toepassing
BBi	EML eisen gebouw tenzij bestaande voorschriften in bestaande vergunning	Geen EML eisen gebouw (3.84 lid 2, c Bbi)	EML eisen gebouw tenzij bestaande voorschriften in bestaande vergunning	Geen EML eisen gebouw (3.84 lid 2, c Bbi)	EML eisen gebouw (Afd 3.4 Bbi)	EML eisen gebouw tenzij bestaande voorschriften in bestaande vergunning	EML eisen gebouw (Afd 3.4 Bbi)	EML eisen gebouw tenzij bestaande voorschriften in bestaande vergunning	Geen EML eisen gebouw (3.84 lid 2, c Bbi)	EML eisen gebouw (Afd 3.4 Bbi)
Label C kantoren > 100 m² Kantoor > 50% tot gebruiksoverterugverdiend < 10 jaar geen rijksmonument	energielabel C kantoor per 2023	energielabel C kantoor per 2023	energielabel C kantoor per 2023	energielabel C kantoor per 2023	Energielabel C kantoor per 2023	energielabel C kantoor per 2023	energielabel C kantoor per 2023	Energielabel C kantoor per 2023	energielabel C kantoor per 2023	Energielabel C kantoor per 2023
Energie keuring klimaatinstallatie EPBD 70 kW stook iedere 4jaar > 70 KW airco iedere 5 jaar	Energie keuring klimaatinstallatie EPBD	Energie keuring klimaatinstallatie EPBD	Energie keuring klimaatinstallatie EPBD	Energie keuring klimaatinstallatie EPBD	Energie keuring klimaatinstallatie EPBD	Energie keuring klimaatinstallatie EPBD	Energie keuring klimaatinstallatie EPBD	Energie keuring klimaatinstallatie EPBD	Energie keuring klimaatinstallatie EPBD	Energie keuring klimaatinstallatie EPBD
Gebouw Automatiseringssystemen vanaf 2026 voor installaties > 290 kW	van toepassing	van toepassing	van toepassing	van toepassing	van toepassing	van toepassing	van toepassing	van toepassing	van toepassing	van toepassing
Laadpunten bestaande utiliteit vanaf 2025 tenminste 1 oplaadpunt bij 20 parkeerplaatsen	van toepassing	van toepassing	van toepassing	van toepassing	van toepassing	van toepassing	van toepassing	van toepassing	van toepassing	van toepassing
Bruidsschat/ Omgevingsplan										Er wordt nog onderzocht of specifieke activiteiten binnen de sectoren die mogelijk toch onder verbreiding energiebesparingsplicht komen te vallen, zoals bijvoorbeeld afdekking op koelmeubelen
EED onderneming > 250 medewerkers of > 50 milj omzet en > 43 milj balanstotaal	van toepassing	van toepassing	van toepassing	van toepassing	van toepassing	van toepassing	van toepassing	van toepassing	van toepassing	van toepassing

VOETTEKSTEN

- i Met stimulerend toezicht wordt het bedrijfsleven gestimuleerd om energie te besparen en minimaal alle wettelijke besparingsmaatregelen te nemen. De eerste stap hierbij is informeren, daarnaast kan er gebruik worden gemaakt van bijvoorbeeld het aanbieden van gratis energiescans, het beschikbaar stellen van slimme meters (EBS) of het certificeren van het bedrijf met een erkend keurmerk dan wel certificaat. Als deze stappen niet leiden tot realisatie van de wettelijke energiebesparende maatregelen, kan in tweede instantie opgeschaald worden in de handhavingsspiramide.

Een belangrijk onderdeel van het werkplan is de vierjarenplanning. Met het Energiebesparingsakkoord stellen we voor iedere gemeente en regio vast welke inspanning er de komende jaren geleverd gaat worden en hoe deze inspanning verdeeld wordt over de looptijd van het akkoord (tot en met 2025). De vierjarenplanning wordt per jaar vertaald naar uitvoeringsprogramma's/plannen van aanpak per gemeente. Deze uitvoeringsprogramma's maken onderdeel uit van lopende overeenkomsten tussen de gemeenten en de omgevingsdiensten, waarin de gehele jaaropdracht beschreven staat. Het is in afhankelijk van de gemeente of er binnen de kaders van de subsidieverlening in mindere of meerdere mate ingezet wordt op stimulerend dan wel regulerend toezicht.

- ii Het Energiebesparingsberaad is een nieuw bestuurlijk overleg. In dit overleg komen bestuurders van alle gemeenten die het Energiebesparingsakkoord hebben ondertekend één keer per jaar samen onder leiding van de gedeputeerde Klimaat & Energie van de provincie Noord-Holland om de voortgang van het Energiebesparingsakkoord te bespreken.
- iii Nederland. Daar zijn we zuinig op. Onder andere door, met zijn allen, energie te besparen. Ook onderwijsinstellingen, gezondheidszorg, overheid en semi-overheid én ondernemend Nederland doen mee. Bedrijven en instellingen zijn volgens de Wet milieubeheer verplicht om energiebesparende maatregelen te nemen. Dit is de energiebesparingsplicht. Die maatregelen hebben een terugverdientijd van vijf jaar of minder – gedane investeringen verdienen zich dus snel terug. Vanaf 1 juli 2019 is de Wet milieubeheer uitgebreid. Op die dag moeten ongeveer 50.000 bedrijven en instellingen de door hen genomen energiebesparende maatregelen hebben gerapporteerd. Dat doen ze in eLoket van RVO.nl. Dit is de informatieplicht energiebesparing. Deze informatieplicht geldt bij een jaarlijks energieverbruik vanaf 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m³ aardgas of aardgas-equivalent.
- iv Het Voortgangs- en Rapportageteam (het Team) bevat vier leden, van elke Noord-Hollandse omgevingsdienst één, onder leiding van de provincie Noord-Holland.

oktober 2021

ENERGIE

K < n